

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 25CoP/14/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4615200530
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 04. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Lýdia Gálisová
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2017:4615200530.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Lýdie Gálisovej a členov senátu JUDr. Márie Malíkovej a JUDr. Sone Vackovej, vo veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa: G. Q., nar. XX.XX.XXXX, bytom u matky, zastúpený Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Topoľčany ako kolíznym opatrovníkom, dieťa rodičov: matka L. Q., nar. XX.XX.XXXX, bydlisko E. XXXX/XXX, D., zastúpená: JUDr. Zuzana Valaská, advokátka so sídlom Škultétyho 6, Topoľčany, otca A. Q., nar. XX.XX.XXXX, bydlisko D. XX, D., o návrhu otca na zmenu úpravy styku s maloletým dieťaťom, o odvolaní otca proti rozsudku Okresného súdu Topoľčany zo dňa 18. januára 2017 č.k. 11P/23/2015-211, takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie p o t v r d z u j e .

odôvodnenie:

1. Súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom zamietol návrh otca na rozšírenie styku, zmenil rozsudok Okresného súdu Piešťany zo dňa 21. augusta 2013 sp.zn. 9P/12/2012 v časti oprávnenia zastupovať maloletého a spravovať jeho majetok a v časti úpravy styku tak, že vyslovil zákaz styku otca A. Q. s maloletým G. Q. a rozhodol, že matka L. Q. je oprávnená maloleté dieťa zastupovať a spravovať jeho majetok. Navrhovateľa zaviazal nahradiť trovy konania štátu v sume 165,68 eura do troch dní od právoplatnosti rozsudku na účet súdu prvej inštancie. Rozhodol, že trovy konania štátu v sume 272,29 eura znáša štát. O trovách konania rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na ich náhradu. Svoje rozhodnutie právne zdôvodnil ust. § 25 ods. 2, 3, § 26 Zákona o rodine. Konštatoval, že výnimkou zo všetkých pravidiel o povinnosti dbať na pravidelný kontakt rodiča s dieťaťom je prípad, keď záujem dieťaťa vyžaduje, aby bolo dočasné stretávanie s jedným z rodičov obmedzené alebo úplne zakázané. Ide o výnimočné riešenie a vážny zásah do výkonu rodičovských práv a povinností, ktorý môže byť odôvodnený len okolnosťami na strane dieťaťa. Tieto musia byť natoľko závažné, že ochrana záujmu dieťaťa vyvolala potrebu obmedziť prirodzený kontakt. Jediným kritériom pre vyslovenie obmedzenia alebo zákazu styku je teda aktuálna nevyhnutnosť takéhoto opatrenia a záujem dieťaťa, z ktorého táto nevyhnutnosť vyplýva. Ani takéto rozhodnutie však nemôže byť definitívne a sudca po jeho vyhlásení nemôže uspokojiť s tým, že vo veci bolo právoplatne rozhodnuté. Z intenzity tohto zásahu do práva na ochranu rodinného života vyplýva požiadavka pozitívneho záväzku, to znamená vytvárania predpokladov pre to, aby zúžený alebo prerušený kontakt mohol byť perspektívne obnovený. Dôvodom na zákaz styku môže byť potencionálna ujma na fyzickom zdraví dieťaťa, ujma na psychickom zdraví dieťaťa a ujma v inej než zdravotnej oblasti (morálna, osobnostná a pod.) Fyzické zdravie dieťaťa reprezentuje jeho telesná integrita, psychické zdravie charakterizuje duševná pohoda dieťaťa, k narušeniu dôjde v prípade, ak rodič vykonáva svoje rodičovské práva psychicky škodlivým spôsobom, čo narušuje zdravý vývoj osobnosti dieťaťa. Dôvod na zákaz styku musí spočívať v posúdení konkrétnej situácie a okolností individuálneho prípadu. Aj v tomto prípade platí, že po jeho vyslovení musí súd aj bez návrhu vykonať opatrenia na perspektívne obnovenie vzťahov medzi rodičom a dieťaťom. Vykonaným dokazovaním nemal preukázané, že návrh otca na rozšírenie úpravy styku je dôvodný. Poukázal na

vykonané znalecké dokazovanie znalcom z odboru psychiatrie, kde znalec, vzhľadom na prítomné prejavy psychózy u otca, jednoznačne doporučil zakázať styk otca s maloletým dieťaťom. Ochorenie otca sa okrem iného prejavuje podivínskym správaním, všestrannou maladaptabilitou - sociálnou, pracovnou, vzťahovou. Mal za to, že pokiaľ by bol styk otca s dieťaťom naďalej upravený v takom rozsahu ako doposiaľ, je daná hrozba na potencionálnej ujmy na fyzickom a psychickom zdraví dieťaťa. Pretože psychické zdravie charakterizuje duševná pohoda dieťaťa a k narušeniu dochádza v prípade, ak rodič vykonáva rodičovské práva psychicky škodlivým spôsobom, čo narušuje zdravý vývoj osobnosti dieťaťa, čo v tomto prípade preukázané bolo. Je zrejmé, že otec sa, aj počas styku, ktorý bol vykonaný, správal takým spôsobom, ktorý mohol narušiť psychickú pohodu dieťaťa. Zo znaleckého posudku mu vyplynulo, že psychické ochorenie sa rozvíja dlhodobo a otec nepreukázal žiadnym spôsobom, že by v tomto štádiu konania podstupoval adekvátnu liečbu. S poukazom na uvedené skutočnosti návrh otca na rozšírenie styku zamietol a zároveň vyslovil zákaz styku otca s maloletým dieťaťom. Keďže došlo na strane otca k zmene pomerov v tom, že bola u neho zistená duševná porucha, mal za to, že došlo aj k zmenám pomerov tak, ako to má na mysli ustanovenie § 26 Zákona o rodine, a preto zmenil rozsudok Okresného súdu Piešťany sp.zn. 9P/12/2012 v časti, v ktorej bola schválená rodičovská dohoda o tom, že obaja rodičia boli oprávnení maloletého zastupovať a spravovať jeho majetok. Nakoľko v takomto stave je zrejmé, že otec by nemohol plnohodnotne vykonávať oprávnenia, ktoré mu prislúchajú pri zastupovaní maloletého a spravovaní jeho majetku a to vzhľadom k jeho aktuálnemu duševnému stavu. Zamietol návrh otca na doplnenie dokazovania výsluchom svedkov I. I., C., L., ktorí mali potvrdiť, že matka nehovorila pravdu, že sa nezaujímal o syna, z dôvodu, že tieto neboli potrebné a dôležité pre úplné zistenie skutkového stavu vecí. Okrem toho skutočnosť, že otec sa o maloletého zaujímal, mal preukázané aj z iných dôkazov, čo matka nepopierala. O náhrade trov konania súd rozhodol podľa § 52 CMP, podľa ktorého žiaden z účastníkov konania nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak. Zaviazal otca na úhradu trov štátu, ktoré vznikli z titulu priznania odmeny za vypracovanie znaleckého posudku a účasť na pojednávaní PhDr. Q. R. v sume 165,68 eura. Rozhodol, že trovy konania, ktoré vznikli štátu z titulu príbratia znalca z odboru psychiatrie - MUDr. M. v celkovej výške 272,29 eura znáša štát s poukazom na to, že v predmetnej veci došlo k oslobodeniu od súdnych poplatkov vo vzťahu k matke a s poukazom na povahu konania.

2. Otec podal v zákonnej lehote odvolanie a žiadal, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie zmenil tak, že vyhovie návrhu, podľa ktorého bude so synom tráviť každý druhý víkend bez nariadenej prítomnosti matky, a bude oprávnený maloletého zastupovať a spravovať jeho majetok. Dôvodil, že výrok a postup súdu považuje za nesprávny v tom že súd nesprávne a neúplne zistil skutočný stav vecí. Namietal voči tvrdeniu matky, že sa ho syn bojí a nechce s ním byť, že tri mesiace po pôrode bývala u svojich rodičov, že sa o syna nezaujímal a staral. Proti týmto tvrdeniam predložil písomné svedecké výpovede a videá. Namietal tiež voči tvrdeniam psychologičiek PhDr. N. Q., že biblia je klamstvo, a PhDr. Q. R., že viera v boha je psychotickým ochorením, a tvrdil, že informácia o tom, že je protestant bol použitá proti nemu. Uviedol, že syn chce s ním tráviť čas a potrebuje ho, a to je pre neho najdôležitejšie.

3. Matka sa k odvolaniu písomne nevyjadrila.

4. Kolízny opatrovník sa k odvolaniu písomne nevyjadril.

5. Krajský súd v Nitre ako súd odvolací (§ 34 CSP) po zistení, že odvolanie bolo podané účastníkom konania v zákonom stanovenej lehote na podanie odvolania (§ 359 a § 362 ods. 1 CSP) a zistení, že spĺňa náležitosti § 363 CSP, neviazaný rozsahom odvolania (§ 65 CMP), neviazaný dôvodom odvolania (§66 CMP), prejednal odvolanie otca bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP), pretože nepovažoval za potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie (§ 68 CMP), s verejným vyhlásením rozhodnutia (§ 219 ods. 3 CSP) a dospel k záveru, že odvolanie nie je dôvodné. Súd prvej inštancie dostatočne zistil skutočný stav vecí a vyvodil z neho aj správny právny záver, preto napadnutý rozsudok podľa § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny potvrdil.

6. Konanie vo veciach starostlivosti súdu o maloletých je upravené v Civilnom mimosporovom poriadku zákonom č. 161/2015 Z.z. účinnom od 01.07.2015 a z ustanovenia § 395 ods. 1 vyplýva, že ak ustanovenie § 396 neustanovuje inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutie jeho účinnosti. Podľa § 2 ods. 1 CMP na konanie podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

7. Podľa § 387 ods. 1 CSP, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

8. Podľa § 387 ods. 2 CSP, ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

9. Podľa § 387 ods. 3 CSP, odvolací súd sa v odôvodnení musí zaoberať aj podstatnými vyjadreniami strán prednesenými v konaní na súde prvej inštancie, ak sa s nimi nevysporiadal v odôvodnení rozhodnutia súd prvej inštancie. Odvolací súd sa musí v odôvodnení vysporiadať s podstatnými tvrdeniami uvedenými v odvolaní.

10. Ustanovenie § 387 ods. 2 CSP zakotvuje koncepciu zjednodušeného rozhodnutia odvolacieho súdu. Ak má odvolací súd za to, že súd prvej inštancie nielen vecne správne rozhodol, ale v odôvodnení sa správne argumentačne vypořiadal so skutkovým stavom i právnym posúdením, nemusí vyhotovovať štandardné rozhodnutie podľa § 220 ods. 2 CSP, ale obmedzí sa len na konštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia. Odvolací súd zároveň môže doplniť ďalšie dôvody na zdôraznenie správnosti preskúmaného rozhodnutia. Právo na odôvodnenie súdneho rozhodnutia ako neoddeliteľnej súčasť práva na spravodlivý súdny proces neznamená povinnosť súdu dať odpoveď na všetky argumenty účastníka, ale len na argumenty zásadného významu, t.j. pre vec rozhodujúce.

11. Podľa § 25 ods. 3 Zákona o rodine, ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa, súd obmedzí styk maloletého dieťaťa s rodičom alebo zakáže styk maloletého dieťaťa s rodičom, ak nie je možné zabezpečiť záujem maloletého dieťaťa obmedzením styku maloletého dieťaťa s rodičom.

12. Podľa § 26 Zákona o rodine, ak sa zmenia pomery, súd môže aj bez návrhu zmeniť rozhodnutie o výkone rodičovských práv a povinností alebo dohodu o výkone rodičovských práv a povinností.

13.1. V predmetnej veci otec podal návrh na zmenu úpravy styku s maloletým G. Q., ktorý odôvodnil tým, že doposiaľ jeho styk s maloletým nie je realizovaný v súlade s rozsudkom, matka keďže pracuje aj počas víkendov, pravidelne zamieňa termín stretnutia z nedele na sobotu. Matka mu veľmi často tvrdí, že styk sa nemôže realizovať, lebo syn je údajne chorý. Iba matka rozhoduje, kde sa styk zrealizuje, ako sa má so synom hrať a neumožňuje mu, aby ako otec urobil program stretnutia. Z tohto dôvodu žiadal rozšírenie doposiaľ upraveného styku, vrátane úpravy stretávania počas letných prázdnin na dobu jedného mesiaca, počas vianočných a veľkonočných sviatkov.

13.2. V priebehu konania matka podala návrh na zmenu rozsudku Okresného súdu Piešťany sp.zn. 9P/12/2012 zo dňa 21.08.2013 tak, že iba ona bude oprávnená maloletého zastupovať a spravovať jeho majetok a zároveň navrhla zákaz styku otca s maloletým dieťaťom s poukazom na správanie sa otca v priebehu realizácie styku a s poukazom na správu od PhDr. Q., ktorá bola vykonaná v rámci diagnostického vyšetrenia, resp. okolností, ktoré vyplynuli zo znaleckého posudku znalkyne PhDr. R..

14. Z obsahu spisu vyplýva, že súd prvej inštancie pribral do konania znalca za účelom posúdenia odbornej otázky, ktorou bolo posúdenie zdravotného stavu oboch rodičov z psychologického hľadiska. Zároveň uložil znalcovi vypracovať písomný znalecký posudok. Zo znaleckého posudku znalca z odboru Zdravotníctvo a farmácia, odvetvie Psychiatria MUDr. C. M., číslo 7/2016, vyplýva záver, podľa ktorého otec vykazuje prítomnosť psychopatie duševnej poruchy v pravom slova zmysle, t.j. psychotickej poruchy. Jedná sa psychotickú poruchu so psychoticky narušeným vnímaním, myslením a prežívaním. Stav otca uzavrel, ako inú neorganickú psychotickú poruchu, s vysokou pravdepodobnosťou sa jedná o schizofrénne procesuálne ochorenie, najpravdepodobnejšie simplexnú schizofréniu, pri ktorej dochádza k pomalému, postupnému, plíživému rozvoju „podivínskeho“ správania, ktoré sa prejavuje všestrannou maladaptabilitou, sociálnou, pracovnou a vzťahovou. Vzhľadom na prítomné prejavy psychózy u otca nie je jeho styk s dieťaťom vhodný.

15. Podľa názoru odvolacieho súdu súd prvej inštancie v danej veci vykonal v dostatočnom rozsahu dokazovanie na zistenie, či sú u otca prítomné dôvody, ktoré svojou závažnosťou vedú k vysloveniu zákazu styku otca s maloletým G.. Keďže otázku psychického stavu otca považoval za otázku odbornú, na jej posúdenie prizval znalca z odboru Psychiatria. Po vykonanom dokazovaní správne vyhodnotil zistený skutočný stav a vec aj správne právne posúdil. Prijaté opatrenie, ktorým je vyslovený úplný

zákaz styku otca s maloletým G., zodpovedá závažnosti zdravotného stavu otca, zisteného znalcom a konštatovaného v znaleckom posudku. So zákazom styku otca s maloletým súvisí aj výrok, ktorým súd prvej inštancie vyslovil, že maloletého je oprávnená zastupovať a spravovať jeho majetok len matka.

16. Odvolací súd v zmysle § 387 ods. 3 CSP sa pri posudzovaní danej veci zaoberal námietkami otca uvedenými v odvolaní. S námietkami voči výroku a postupu súdu prvej inštancie, ktorý považoval za nesprávny v tom, že nesprávne a neúplne zistil skutočný stav veci, sa odvolací súd nestotožnil. Naopak súd prvej inštancie sa v danej veci vykonal rozsiahle dokazovanie, z ktorého jednoznačne vyplynulo, že zdravotný stav otca v súčasnosti jednak nedovoľuje vyhovieť jeho návrhu na rozšírenie styku, a dokonca je tak závažný, že je na mieste uloženie úplného zákazu styku otca s maloletým G. Odvolací súd osobitne poukazuje na to, že zdravotný stav otca je otázkou odbornou, ktorú môže kvalifikovane posúdiť len súdom ustanovený znalec. Preto súd prvej inštancie správne pribral do konania znalca a uložil mu úlohu posúdiť zdravotný stav nielen otca, ale i matky. Závery takto vykonaného dokazovania, vrátane výsluchu znalca na pojednávaní, vylučujú akékoľvek pochybnosti o tom, že styk otca s maloletým G. bolo potrebné zakázať, a že toto opatrenie je v záujme maloletého dieťaťa. Odvolací súd neprihliadal ani na ďalšie námietky otca voči tvrdeniam matky, že sa ho syn bojí a nechce s ním byť, že tri mesiace po pôrode bývala u svojich rodičov, že sa o syna nezaujímal a nestaral. S týmito tvrdeniami sa čiastočne vysporiadal súd prvej inštancie, keď konštatoval, že skutočnosť, že otec sa o maloletého zaujímal matka nepopierala. Odvolací k tomu len dodáva, že za týchto okolností nie je dôležité čo bolo 3 mesiace po narodení maloletého. Dôležitý je súčasný zdravotný stav otca, ktorý bol súdom prvej inštancie zistený znaleckým dokazovaním. Z hľadiska vykonaného znaleckého dokazovania sú nepodstatné aj otcom predložené písomné svedecké výpovede a videá. Odvolací sa v tomto smere stotožňuje s argumentáciou súdu prvej inštancie, podľa ktorej tieto dôkazy neboli potrebné pre zistenie skutkového stavu veci. Otec tiež namietal voči tvrdeniam psychologičiek PhDr. N. Q. a PhDr. Q. R., žiadne námietky však neuviedol voči znaleckému posudku vypracovanému znalcom MUDr. M. a jeho výsluchu, hoci práve toto dokazovanie bolo podkladom pre rozhodnutie súdu prvej inštancie. Odvolací súd si rovnako ako otec v plnej miere uvedomuje dôležitosť stretávania maloletého G. s jeho otcom. V tomto smere poukazuje na záver znaleckého posudku MUDr. M., podľa ktorého znalec odporúča otcovi, aby sa začal adekvátne liečiť a vyslovuje predpoklad, že v priebehu určitého času liečby psychotické prejavy odoznejú a psychický stav otca sa môže upraviť do takej miery, že bude možné uvažovať o špecifickej forme styku dieťaťa s otcom.

17. Z uvedených dôvodov odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie, ako vecne správny podľa § 387 ods. 1 CSP, potvrdil.

18. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania odvolací súd nerozhodoval, nakoľko podľa § 57 CMP o nároku na náhradu trov, ak nejde o trovy konania štátu, rozhoduje súd len na návrh. Ani jeden z účastníkov do rozhodnutia odvolacieho súdu návrh na náhradu trov odvolacieho konania nepodal.

Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Nitre v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustné odvolanie.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).